

APSTIPRINĀTS
Nodibinājums "Atbalsts pacientiem
ar hroniskām slimībām Una cum"
2025. gada 26. jūnija Valdes sēdē
(sēdes protokols Nr.01-07/1)

Nodibinājums “Una cum”

vidēja termiņa darbības

STRATĒGIJA

2025.–2028.

Saturs

1. Ievads	3
2. "Una cum " Misija, vīzija un vērtības.....	4
2.1. Misija.....	4
2.2. Vīzija.....	4
2.3. Vērtības.....	4
4. Darbības principi	4
5. Situācijas analīze	5
5.1. Esošo pakalpojumu pieejamība un izaicinājumi.....	5
5.1.2. Veselības aprūpes pakalpojumi:	5
5.1.3. Sociālās aprūpes pakalpojumi:	5
5. 2. Valstiskās prioritātes ilgtermiņa aprūpes politikā	5
6. Stratēģiskie mērķi 2025–2028.....	6
6.1. Stratēģiskais mērķis: Demences resursu centra izveide un attīstība	6
6. 2. Stratēģiskais mērķis: Sabiedrības informēšana, izglītošana un aizstāvība.....	7
6.3. Stratēģiskais mērķis: Slimību grupu uzraudzība un jaunu prioritāšu identificēšana	8
6. 4. Stratēģiskais mērķis: Organizācijas ilgtspējas un partnerību stiprināšana.....	8
7. Plānotās aktivitātes un rezultāti.....	9
8. Rādītāji un izvērtēšanas mehānisms	13
8.1. Uzraudzības process	13
8.1.2. Iekšējā uzraudzība.....	13
8.1.3. Gada pārskats	13
8.1.4. Vidējā termiņa izvērtējums	13
8.1.5. Gala izvērtējums.....	14
8.2. Galvenie rezultatīvie rādītāji (KPI).....	14
9. Datu vākšanas metodes.....	15
10. Resursi un partnerības iespējas.....	15
10.1. Cilvēkresursi	15
10.2. Finansiālie resursi	16
10.3. Partnerības iespējas	16
11. Noslēgums	17

1. Ievads

Gan Eiropā kopumā, gan Latvijā, palielinās iedzīvotāju dzīvildze, taču gadījumos, kad fiziskā un garīgā veselība ir būtiski pasliktinājusies, personas kļūst atkarīgas no līdzcilvēku palīdzības. Līdz ar to sociālās aizsardzības sistēmās arvien lielākam cilvēku skaitam un ilgstošākā posmā ir nepieciešama ilgtermiņa aprūpe. Palielinoties gados vecāku cilvēku īpatsvaram, pieaug pieprasījums pēc kvalitatīviem un pieejamiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, īpaši personām ar hroniskām slimībām, tostarp demenci un citiem kognitīviem traucējumiem. Šī tendence rada nopietnus izaicinājumus valsts veselības un sociālās aprūpes sistēmām, pieprasot jaunas, integrētas un uz cilvēku centrētas pieejas.

Latvijas valsts ir atzinusi šo izaicinājumu nozīmīgumu, izstrādājot un apstiprinot “Plānu ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamības un attīstības veicināšanai 2024.–2029. gadam”. Šis dokuments, kopā ar citiem nacionālās politikas ietvariem, uzsvēr nepieciešamību veidot saskaņotu un efektīvu aprūpes sistēmu, kas spēj nodrošināt cienīgu dzīvi ikvienam, kam nepieciešama ilgstoša aprūpe. Tomēr, kā liecina Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) 2021. gada pētījums, Latvijā joprojām pastāv būtiskas problēmas – fragmentēta pakalpojumu sniegšana, nepietiekama koordinācija starp veselības un sociālo jomu, kā arī resursu trūkums.

Īpaši satraucoša ir situācija demences aprūpes jomā. Lai gan pasaulē demence ir atzīta par vienu no galvenajiem invaliditātes un atkarības cēloņiem gados vecāku cilvēku vidū, Latvijā tā joprojām ir “neredzama slimība” ar dramatiski zemu diagnosticēto gadījumu skaitu. Tas norāda uz sistēmiskām problēmām diagnostikā, sabiedrības zemajā informētībā un stigmatizācijā, kas liedz tūkstošiem cilvēku un viņu ģimenēm saņemt savlaicīgu un adekvātu palīdzību.

Šajā kontekstā Nodibinājums “Una cum” ir izveidots ar mērķi sniegt būtisku ieguldījumu šo problēmu risināšanā. Nodibinājuma darbība ir vērsta uz to, lai uzlabotu ar hroniskām slimībām sirgstošo cilvēku un viņu tuvinieku dzīves kvalitāti, veicinātu sabiedrības izpratni un aizstāvētu pacientu intereses. Šī stratēģija 2025.–2028. gadam ir izstrādāta, lai definētu nodibinājuma mērķtiecīgu un saskaņotu rīcību, koncentrējoties uz praktisku un ilgtspējīgu risinājumu radīšanu Latvijas aprūpes sistēmas pilnveidošanai.

2. "Una cum" Misija, vīzija un vērtības

2.1. Misija

Mūsu misija ir uzlabot ar hroniskām slimībām sirgstošo pacientu un viņu tuvinieku dzīves kvalitāti, nodrošinot visaptverošu atbalstu, veicinot sabiedrības izpratni un aizstāvēt viņu tiesības, lai veidotu iekļaujošu un uz cilvēku centrētu aprūpi.

2.2. Vīzija

Mūsu vīzija ir būt par vadošo nevalstisko organizāciju Latvijā hronisko slimību aprūpē, nodrošinot uzticamu atbalstu, izglītību un politikas veidošanā balstītas pārmaiņas, lai ikviens varētu dzīvot cienīgu dzīvi.

2.3. Vērtības

- **Godīgums**- mēs darām savu darbu atklāti, un mūsu darba rezultāti ir visiem redzami un saprotami.
- **Cieņa** – pret cilvēku, viņa vajadzībām un tiesībām uz cienīgu dzīvi.
- **Iekļaušana** – ikviens ir pieņemts un saņem vajadzīgo atbalstu, mazinot stigmatu.
- **Atbalsts** – praktiska un emocionāla palīdzība pacientiem un viņu tuviniekiem.
- **Sadarbība** – kopīga rīcība ar ģimenēm, speciālistiem un institūcijām. Mēs esam pārliecināti, ka tikai kopīgs darbs var radīt būtiskas pārmaiņas. Mēs veidojam atvērtas un uzticamas attiecības ar pacientiem, viņu ģimenēm, valsts un pašvaldību iestādēm, citām NVO un starptautiskajiem partneriem.
- **Ilgtermiņa** – risinājumi, kas sniedz ilgtermiņa pozitīvas pārmaiņas.
- **Inovācija**- Mēs nebaidāmies meklēt jaunus un radošus risinājumus sarežģītām problēmām.

4. Darbības principi

Nodibinājuma "Una cum" darbība balstās uz šādām pamatvērtībām un principiem:

- **Uz cilvēku centrēta pieeja:** Pacients un viņa individuālās vajadzības ir mūsu darbības centrā. Mēs iesaistām pacientus un viņu tuviniekus lēmumu pieņemšanā par viņu aprūpi un atbalstu.
- **Sistēmiska pieeja:** Mēs risinām problēmas kompleksi, apzinoties, ka efektīva aprūpe ir iespējama tikai tad, ja tiek pilnveidota visa sistēma – no politikas veidošanas līdz praktisku pakalpojumu sniegšanai.

- **Tiesību aizstāvība:** Mēs aktīvi aizstāvam pacientu un viņu tuvinieku tiesības un intereses, iestājoties par viņu balsi lēmumu pieņemēju priekšā.
- **Pierādījumos balstīta prakse:** Mēs izmantojam pētījumus, datus un labākās prakses piemērus, lai pamatotu savas iniciatīvas un nodrošinātu to efektivitāti.
- **Ilgtermiņa:** Mēs plānojam savu darbību ilgtermiņā, veidojot stabilus partnerattiecību tīklus un piesaistot ilgtermiņa finansējumu, lai nodrošinātu mūsu iniciatīvu nepārtrauktību.

5. Situācijas analīze

5.1. Esošo pakalpojumu pieejamība un izaicinājumi

Lai gan Latvijā pastāv dažādi veselības un sociālās aprūpes pakalpojumi, to pieejamība un kvalitāte cilvēkiem ar demenci un viņu ģimenēm ir nepietiekama un neatbilst reālajām vajadzībām. Galvenie izaicinājumi ir:

5.1.2. Veselības aprūpes pakalpojumi:

- **Primārā aprūpe:** Ģimenes ārstiem ir ierobežotas iespējas veltīt pietiekami daudz laika pacientiem ar kompleksām vajadzībām, trūkst zināšanu par demences īpatnībām.
- **Specializētā aprūpe:** Garas rindas pie speciālistiem apgrūtina savlaicīgu diagnozes apstiprināšanu un ārstēšanas uzsākšanu.
- **Paliatīvā aprūpe:** Pakalpojums ir ļoti ierobežots pieejams, īpaši demences vēlīnās stadijās, kad tas ir visvairāk nepieciešams.

5.1.3. Sociālās aprūpes pakalpojumi:

- **Aprūpe mājās:** Pakalpojumu apjoms ir nepietiekams, lai nodrošinātu pilnvērtīgu atbalstu cilvēkiem ar vidēji smagu vai smagu demenci. Pakalpojumu sniedzējiem bieži trūkst specifisku zināšanu darbam ar demences pacientiem.
- **Ilgstošā sociālā aprūpe institūcijās:** Aprūpes centri bieži ir pārpildīti, personālam trūkst apmācības par demenci, un vide nav pielāgota cilvēkiem ar kognitīviem traucējumiem.
- **Atbalsta pakalpojumi tuviniekiem:** Praktiski nepastāv sistemātisks atbalsts ģimenes locekļiem, kuri uzņemas aprūpes slogu – nav pieejamas atelpas brīža pakalpojumi, atbalsta grupas, konsultācijas un apmācības.

5.2. Valstiskās prioritātes ilgtermiņa aprūpes politikā

Latvijas valdība ir atzinusi nepieciešamību steidzami risināt ilgtermiņa aprūpes problēmas, kas ir atspoguļots vairākos politikas plānošanas dokumentos. Galvenais no tiem ir “**Plāns ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu pieejamības un attīstības veicināšanai 2024.–2029. gadam**”. Šis plāns nosaka šādas valstiskās prioritātes:

- **Integrētas aprūpes modeļa ieviešana:** Veicināt ciešāku sadarbību starp veselības un sociālo

jomu, lai nodrošinātu koordinētu un nepārtrauktu aprūpi.

- **Pakalpojumu attīstība pašvaldībās:** Stiprināt pašvaldību lomu, attīstot daudzveidīgus un kvalitatīvus sociālos pakalpojumus, kas ļautu cilvēkiem pēc iespējas ilgāk dzīvot savās mājās.
- **Aprūpes mājās prioritizēšana:** Attīstīt un paplašināt aprūpes mājās pakalpojumus kā alternatīvu institucionālajai aprūpei.
- **Neformālo aprūpētāju atbalsts:** Izveidot atbalsta sistēmu ģimenes locekļiem un citiem neformālajiem aprūpētājiem, mazinot viņu aprūpes slogu.
- **Kvalitātes un uzraudzības sistēmas pilnveidošana:** Izstrādāt vienotus kvalitātes standartus un uzraudzības mehānismus visiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.

Šie politikas virzieni rada labvēlīgu augsni Nodibinājuma “Una cum” darbībai, jo mūsu mērķi ir pilnībā saskaņoti ar valsts noteiktajām prioritātēm. Mēs varam kļūt par nozīmīgu partneri šo mērķu sasniegšanā, piedāvājot savu ekspertīzi, izstrādājot inovatīvus pilotprojektus un nodrošinot tiešu atbalstu mērķa grupai.

6. Stratēģiskie mērķi 2025–2028

Balstoties uz situācijas analīzi un nodibinājuma statūtos noteiktajiem mērķiem, Nodibinājums “Una cum” laika posmam no 2025. līdz 2028. gadam izvirza četrus galvenos stratēģiskos virzienus:

6.1. Stratēģiskais mērķis: Demences resursu centra izveide un attīstība

Pamatojums: Latvijā akūti trūkst centralizētas, viegli pieejamas un uzticamas informācijas un atbalsta sistēmas cilvēkiem ar demenci un viņu tuviniekiem. Lai risinātu šo problēmu, ir nepieciešams izveidot vienotu resursu centru, kas apvienotu gan digitālus risinājumus, gan praktisku atbalstu.

Mērķis: Izveidot un attīstīt nacionāla mēroga Demences resursu centru, kas kļūtu par galveno atbalsta punktu demences skartajām ģimenēm un speciālistiem, nodrošinot visaptverošu informāciju, izglītību un praktisku palīdzību.

Uzdevumi:

Digitālās platformas izveide: Izstrādāt un uzturēt interaktīvu un lietotājam draudzīgu tīmekļa vietni (dementia.lv), kas ietver:

- Visaptverošu informāciju par demences veidiem, simptomiem, diagnostiku, ārstēšanu un aprūpi.
- Praktiskus padomus un ieteikumus ikdienas aprūpei un vides pielāgošanai.
- Interaktīvu pakalpojumu karti ar informāciju par pieejamo atbalstu visā Latvijā (ārsti, sociālie dienesti, aprūpes iestādes, atbalsta grupas).

- Tiešsaistes forumu un drošu vidi, kur pacienti un tuvinieki var dalīties pieredzē un saņemt emocionālu atbalstu.
- E-apmācību moduļus ģimenes locekļiem un veselības aprūpes speciālistiem un sociālās aprūpes speciālistiem.

Konsultatīvā tālruņa un e-pasta izveide: Nodrošināt profesionālas konsultācijas par medicīniskiem, sociāliem un juridiskiem jautājumiem, kas saistīti ar demenci.

Atbalsta grupu tīkla veidošana: Organizēt un koordinēt regulāras atbalsta grupas pacientiem un viņu tuviniekiem visā Latvijā, nodrošinot gan klātienēs, gan tiešsaistes tikšanās.

Izglītojošu materiālu sagatavošana un izplatīšana: Izstrādāt informatīvus bukletus, rokasgrāmatas un video materiālus, kas ir viegli saprotami un praktiski pielietojami.

6. 2. Stratēģiskais mērķis: Sabiedrības informēšana, izglītošana un aizstāvība

Pamatojums: Demences stigmatizācija un zemā sabiedrības informētība ir galvenie šķēršļi savlaicīgai palīdzības meklēšanai un iekļaujošas sabiedrības veidošanai. Lai mainītu sabiedrības attieksmi, ir nepieciešamas mērķtiecīgas un plašas informatīvās un izglītojošās kampaņas, kā arī aktīva interešu aizstāvība.

Mērķis: Paaugstināt sabiedrības, lēmumu pieņēmēju un speciālistu izpratni par demenci, mazināt ar to saistīto stigmatu un aktīvi aizstāvēt demences pacientu un viņu tuvinieku tiesības un intereses.

Uzdevumi:

Sabiedrības informēšanas kampaņas: Organizēt nacionāla mēroga informatīvās kampaņas, izmantojot medijus, sociālos tīklus un publiskus pasākumus, lai:

- Skaidrotu demences būtību un agrīnos simptomus.
- Mazinātu aizspriedumus un veidotu līdzcieņīgu attieksmi.
- Popularizētu smadzeņu veselības un demences profilakses nozīmi.

Speciālistu izglītošana: Sadarbībā ar profesionālajām asociācijām un izglītības iestādēm organizēt seminārus, apmācības un konferences ģimenes ārstiem, sociālajiem darbiniekiem, aprūpes personālam un citiem speciālistiem par demences diagnostiku, aprūpi un komunikāciju ar pacientiem.

Sadarbība ar lēmumu pieņēmējiem: Veidot aktīvu dialogu ar Veselības ministriju, Labklājības ministriju, Saeimas deputātiem un pašvaldībām, lai:

- Sniegtu priekšlikumus politikas plānošanas dokumentu pilnveidošanai.
- Aizstāvētu nepieciešamību palielināt finansējumu demences aprūpes pakalpojumiem.

- Iestātos par demencei draudzīgas vides veidošanu (piem., publisko pakalpojumu pieejamība, droša pilsētvide).

Demencei draudzīgas sabiedrības kustības veicināšana: Iedrošināt uzņēmumus, iestādes un organizācijas pievienoties “Demencei draudzīgas sabiedrības” iniciatīvai, apmācot personālu un pielāgojot savus pakalpojumus cilvēkiem ar kognitīviem traucējumiem.

6.3. Stratēģiskais mērķis: Slimību grupu uzraudzība un jaunu prioritāšu identificēšana

Pamatojums: Lai gan sākotnējais fokuss ir uz demenci, nodibinājuma mērķis ir sniegt atbalstu pacientiem ar dažādām hroniskām slimībām. Ir svarīgi sistemātiski uzraudzīt situāciju un identificēt citas slimību grupas, kurām nepieciešams pastiprināts atbalsts.

Mērķis: Izveidot uzraudzības sistēmu, lai analizētu situāciju citu hronisko slimību jomā un, balstoties uz datiem, identificētu jaunas darbības prioritātes.

Uzdevumi:

Datu vākšana un analīze: Regulāri apkopot un analizēt statistikas datus un pētījumus par citu hronisko slimību (piemēram, Parkinsona slimība, multiplā skleroze, insults, depresija) izplatību, aprūpes pieejamību un pacientu vajadzībām.

Sadarbība ar pacientu organizācijām: Veidot ciešu sadarbību ar citām pacientu organizācijām, lai apmainītos ar informāciju un pieredzi un identificētu kopīgas problēmas un interešu aizstāvības virzienus.

Pilotprojektu īstenošana: Identificējot jaunu prioritāru jomu, izstrādāt un īstenot neliela mēroga pilotprojektus, lai pārbaudītu jaunu atbalsta modeļu efektivitāti (piem., atbalsta grupa cilvēkiem pēc insulta, informatīvi materiāli par Parkinsona slimību).

6. 4. Stratēģiskais mērķis: Organizācijas ilgtspējas un partnerību stiprināšana

Pamatojums: Lai nodrošinātu stratēģijas mērķu sasniegšanu un darbības nepārtrauktību, ir būtiski veidot stabilu organizācijas struktūru, piesaistīt daudzveidīgu finansējumu un attīstīt plašu partneru tīklu.

Mērķis: Nodrošināt Nodibinājuma “Una cum” finansiālo un organizatorisko ilgtspēju, veidojot spēcīgu komandu un plašu sadarbības tīklu.

Uzdevumi:

Finansējuma piesaiste: Aktīvi strādāt pie finansējuma diversifikācijas, piesaistot līdzekļus no:

- Projektu konkursiem (ES fondi, valsts un pašvaldību programmas, privātie fondi).
- Ziedojumiem no privātpersonām un uzņēmumiem.

- Maksas pakalpojumiem (piem., specializētas apmācības uzņēmumiem).

Partnerību tīkla attīstība: Stiprināt un paplašināt sadarbību ar:

- Valsts un pašvaldību iestādēm.
- Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.
- Citām nevalstiskajām organizācijām Latvijā un ārvalstīs.
- Uzņēmumiem un akadēmisko sektoru.

Brīvprātīgo piesaiste un attīstība: Izveidot un attīstīt brīvprātīgo kustību, piesaistot cilvēkus, kuri vēlas iesaistīties nodibinājuma darbā un sniegt savu ieguldījumu.

Iekšējās kapacitātes stiprināšana: Nodrošināt regulāras darbinieku un valdes locekļu apmācības, piesaistīt nepieciešamos ekspertus un pilnveidot organizācijas pārvaldības procesus.

7. Plānotās aktivitātes un rezultāti

1. tabulā detalizēti aprakstītas plānotās aktivitātes, sagaidāmie rezultāti un to mērīšanas rādītāji katram stratēģiskajam mērķim laika posmam no 2025. līdz 2028. gadam.

1. tabula

Stratēģiskais mērķis: Demences resursu centra izveide un attīstība		
Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Rezultatīvie rādītāji
Digitālās platformas (dementia.lv) izveide un uzturēšana	Izveidota un regulāri atjaunota visaptveroša digitālā platforma, kas kalpo kā primārais informācijas avots par demenci Latvijā.	- Platforma izveidota un darbojas (2025. gads) - Vismaz 50 000 unikālo apmeklētāju gadā (2028. gads) - Vismaz 20 jaunas informatīvas sadaļas vai raksti gadā - Izveidota un aktīvi izmantota interaktīva pakalpojumu karte ar vismaz 100 pakalpojumu sniedzējiem
Konsultatīvā tālruņa un e-	Nodrošināts stabils un uzticams kanāls, kur cilvēki	- Konsultatīvais tālrunis un e pasts darbojas (2025.

pasta līnijas izveide	var saņemt profesionālas un operatīvas konsultācijas.	gads) - Sniegtas vismaz 1000 konsultācijas gadā (2028. gads) - Vidējais apmierinātības līmenis ar konsultācijām > 8/10
Atbalsta grupu tīkla izveide un koordinēšana	Izveidots un darbojas atbalsta grupu tīkls visos Latvijas reģionos, sniedzot regulāru emocionālo un praktisko atbalstu.	- Izveidotas vismaz 10 atbalsta grupas (5 klātienēs, 5 tiešsaistes) (2027. gads) - Vismaz 150 cilvēku regulāri piedalās atbalsta grupās (2028. gads) - Notikuši vismaz 120 atbalsta grupu pasākumi gadā
Izglītojošu materiālu sagatavošana un izplatīšana	Sagatavoti un plaši izplatīti kvalitatīvi un viegli saprotami informatīvie materiāli.	- Izstrādātas un publicētas vismaz 3 rokasgrāmatas (pacienti, tuviniekiem, speciālistiem) - Sagatavoti un izplatīti vismaz 10 dažādi informatīvie bukleti (kopējā tirāža > 20 000) - Izveidoti vismaz 5 video materiāli par demences aprūpi
Stratēģiskais mērķis: Sabiedrības informēšana, izglītošana un aizstāvība		
Plānotās aktivitātes	Sagaidāmie rezultāti	Rezultatīvie rādītāji
Ikgadējas sabiedrības informēšanas kampaņas	Paaugstināta sabiedrības informētība un izpratne par demenci, mazināta stigma.	- Notikušas 4 nacionāla mēroga kampaņas (viena katru gadu) - Mediju publikāciju skaits par demenci pieaudzis par 50% - Sabiedrības aptaujas uzrāda izpratnes pieaugumu

		par demences simptomiem par 20%
Apmācību programmu izstrāde un īstenošana speciālistiem	Paaugstināta ģimenes ārstu, sociālo darbinieku un aprūpes personāla kompetence darbā ar demences pacientiem.	- Izstrādātas un akreditētas 3 apmācību programmas (ģimenes ārstiem, sociālajiem darbiniekiem, aprūpētājiem) - Apmācīti vismaz 300 speciālisti - Apmācību dalībnieku zināšanu pieaugums pēc apmācībām > 25%
Aktīva līdzdalība politikas veidošanā	Nodibinājums ir kļuvis par atzītu un ietekmīgu partneri valsts un pašvaldību iestādēm demences politikas jautājumos.	- Iesniegti vismaz 5 priekšlikumi politikas dokumentu pilnveidošanai - Nodibinājums piedalījies vismaz 10 darba grupās vai sanāksmēs Saeimā, ministrijās un pašvaldībās - Panāktas vismaz 2 konkrētas izmaiņas normatīvajos aktos vai pakalpojumu organizācijā
"Demencei draudzīgas sabiedrības" iniciatīvas veicināšana	Latvijā ir izveidojies "Demencei draudzīgu" organizāciju tīkls, uzlabojot vides pieejamību cilvēkiem ar kognitīviem traucējumiem.	- Iniciatīvai pievienojušās vismaz 20 organizācijas - Apmācīti vismaz 500 darbinieku no "Demencei draudzīgām" organizācijām
Stratēģiskais mērķis: Slimību grupu uzraudzība un jaunu prioritāšu identificēšana		
Ikgadēju	Nodrošināta regulāra un uz datiem balstīta situācijas analīze	- Sagatavoti un publicēti 3 ikgadējie uzraudzības

uzraudzības ziņojumu sagatavošana	par citu hronisko slimību aprūpes jomu.	ziņojumi (sākot ar 2026. gadu) - Ziņojumos analizētas vismaz 3 citas hroniskās slimības
Sadarbības tīkla izveide ar citām pacientu organizācijām	Izveidota stabila platforma sadarbībai un pieredzes apmaiņai starp dažādu hronisko slimību pacientu organizācijām.	- Izveidots sadarbības memorands ar vismaz 5 citām pacientu organizācijām - Notikušas vismaz 4 kopīgas sanāksmes vai pasākumi gadā
Pilotprojekta īstenošana jaunā prioritārajā jomā	Pārbaudīts jauns atbalsta modelis citai hronisko slimību grupai, gūstot pieredzi un pamatojumu tālākai darbības paplašināšanai.	- Identificēta jauna prioritārā slimību grupa (līdz 2027. gada sākumam) - Izstrādāts un īstenots 1 pilotprojekts jaunajā jomā (2027-2028)
Stratēģiskais mērķis: Organizācijas ilgtspējas un partnerību stiprināšana		
Daudzveidīga finansējuma piesaiste	Nodrošināts stabils un diversificēts finansējuma portfelis, kas garantē organizācijas darbības nepārtrauktību.	- Piesaistīts finansējums no vismaz 3 dažādiem avotiem - Gada budžets pieaudzis par 50%, salīdzinot ar 2025. Gadu - Vismaz 20% no budžeta veido privātie ziedojumi un pašu ieņēmumi
Stratēģisko partnerību veidošana	Izveidots plašs un aktīvs partneru tīkls, kas atbalsta nodibinājuma mērķu sasniegšanu.	- Noslēgti vismaz 10 stratēģiskās sadarbības līgumi (ar valsts iestādēm, pašvaldībām, slimnīcām, uzņēmumiem) - Realizēti vismaz 5 kopīgi projekti ar partneriem
Brīvprātīgo	Izveidota un aktīvi darbojas	- Izveidota brīvprātīgo

programmas attīstība	brīvprātīgo komanda, kas sniedz būtisku ieguldījumu nodibinājuma darbā.	programma un datubāze - Piesaistīti un apmācīti vismaz 30 aktīvi brīvprātīgie - Brīvprātīgie darbā iesaistīti vismaz 1000 stundas gadā
Organizācijas kapacitātes stiprināšana	Nodrošināta efektīva un profesionāla organizācijas pārvaldība.	- Visi darbinieki un valdes locekļi piedalījušies vismaz 1 kvalifikācijas celšanas pasākumā gadā - Ieviesta projektu vadības un rezultātu uzraudzības sistēma

8. Rādītāji un izvērtēšanas mehānisms

Stratēģijas īstenošanas progress tiks regulāri uzraudzīts un vērtēts, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un nepieciešamības gadījumā veiktu korekcijas. Izvērtēšanas process balstīsies uz kvantitatīviem un kvalitatīviem rādītājiem.

8.1. Uzraudzības process

8.1.2. Iekšējā uzraudzība: Nodibinājuma valde reizi ceturksnī pārskatīs stratēģijas ieviešanas gaitu, analizējot sasniegtos rezultātus un izpildes rādītājus. Tiks gatavoti ceturkšņa progresu ziņojumi.

8.1.3. Gada pārskats: Katra gada beigās tiks sagatavots detalizēts gada pārskats par stratēģijas īstenošanu, kas tiks publicēts nodibinājuma mājaslapā un iesniegts dibinātājiem un galvenajiem partneriem. Pārskatā tiks iekļauta informācija par sasniegtajiem mērķiem, finansiālo izlietojumu un galvenajiem izaicinājumiem.

8.1.4. Vidējā termiņa izvērtējums: 2026. gada beigās tiks veikts stratēģijas vidējā termiņa izvērtējums, piesaistot neatkarīgu ārējo ekspertu. Izvērtējuma mērķis būs novērtēt līdzšinējo progresu, identificēt stiprās un vājās puses un sniegt rekomendācijas turpmākajai darbībai.

8.1.5. Gala izvērtējums: 2028. gada beigās tiks veikts stratēģijas gala izvērtējums, lai novērtētu kopējo ietekmi un sasniegtos rezultātus. Šis izvērtējums kalpos par pamatu nākamā perioda stratēģijas izstrādei.

8.2. Galvenie rezultatīvie rādītāji (KPI)

Detalizēti rādītāji katrai aktivitātei ir norādīti iepriekšējā nodaļā. 2. tabulā apkopoti galvenie stratēģiskie rādītāji, kas raksturo kopējo progresu:

2. tabula

Rādītājs	Sākuma vērtība (2024)	Mērķa vērtība (2028)
Demences resursu centra izveide		
Digitālās platformas unikālo apmeklētāju skaits gadā	0	50 000
Sniegto konsultāciju skaits gadā	0	1 000
Aktīvo atbalsta grupu dalībnieku skaits	0	150
Sabiedrības informētība un aizstāvība		
Apmācīto speciālistu kopskaits	0	300
Ietekmēto politikas dokumentu vai normatīvo aktu skaits	0	2
"Demencei draudzīgu" organizāciju skaits	0	20
Organizācijas ilgtspēja		
Gada budžets (EUR)	0	Pieaugums par 50%

Piesaistīto brīvprātīgo skaits	0	30
Stratēģisko partneru skaits	0	10

9. Datu vākšanas metodes

Kvantitatīvie dati:

- Digitālās platformas analītikas rīki (Google Analytics).
- Konsultāciju un atbalsta grupu apmeklējuma reģistrācijas žurnāli. Apmācību dalībnieku reģistrācijas dati.
- Finanšu uzskaites sistēma.
- Mediju uzraudzība.

Kvalitatīvie dati:

- Apmierinātības aptaujas pakalpojumu saņēmējiem un apmācību dalībniekiem.
- Fokusgrupu diskusijas ar pacientiem un tuviniekiem.
- Intervijas ar sadarbības partneriem un lēmumu pieņēmējiem.
- Gadījumu analīze (case studies), lai dokumentētu veiksmes stāstus un gūtās mācības.

10. Resursi un partnerības iespējas

Stratēģijas veiksmīga īstenošana ir atkarīga no spējas piesaistīt nepieciešamos cilvēkresursus, finansējumu un izveidot plašu un efektīvu partnerību tīklu. Nodibinājums “Una cum” aktīvi strādās, lai nodrošinātu ilgtspējīgus resursus un veidotu stratēģiskas alianses.

10.1. Cilvēkresursi

Pamata komanda: Nodibinājuma darbības nodrošināšanai tiks veidota neliela, bet augsti profesionāla pamata komanda, kas sastāvēs no vadītāja, projektu koordinatora un komunikācijas speciālista.

Piesaistītie eksperti: Konkrētu uzdevumu veikšanai (piem., apmācības, konsultācijas, pētījumi) tiks piesaistīti attiecīgās jomas eksperti un speciālisti (neirologi, psihiatri, sociālie darbinieki, juristi u.c.).

Brīvprātīgie: Tiks izveidota un attīstīta brīvprātīgo programma, piesaistot studentus, pensionārus un citus interesentus, kuri vēlas sniegt savu ieguldījumu nodibinājuma mērķu sasniegšanā. Brīvprātīgie tiks iesaistīti pasākumu organizēšanā, informatīvo materiālu izplatīšanā, atbalsta grupu vadīšanā un citos darbos.

10.2. Finanšiālie resursi

Nodibinājums plāno diversificēt savus ienākumu avotus, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti un neatkarību:

Eiropas Savienības fondi: Aktīva dalība ES fondu (piemēram, Eiropas Sociālais fonds+, Apvārsnis Eiropa) un citu starptautisko donoru programmu projektu konkursos.

Valsts un pašvaldību finansējums: Dalība valsts un pašvaldību izsludinātajos projektu konkursos un sabiedriskā labuma organizācijām paredzētā finansējuma piesaiste.

Privātie ziedojumi: Mērķtiecīgas ziedojumu vākšanas kampaņas, uzrunājot gan privātpersonas, gan uzņēmumus. Tiks attīstīta korporatīvās sociālās atbildības sadarbības programma.

Maksas pakalpojumi: Tiks izvērtēta iespēja piedāvāt atsevišķus maksas pakalpojumus (piemēram, specializētas apmācības uzņēmumiem, konsultācijas privātpersonām par maksu, kas pārsniedz projekta ietvaros noteikto), gūstot ieņēmumus, kas tiks novirzīti statūtos noteikto mērķu sasniegšanai.

10.3. Partnerības iespējas

Partnerība ir viens no galvenajiem stūrakmeņiem stratēģijas īstenošanā. Mēs veidosim sadarbību ar plašu partneru loku:

Valsts iestādes: Cieša sadarbība ar **Veselības ministriju** un **Labklājības ministriju**, lai nodrošinātu darbības saskaņotību ar valsts politiku un kopīgi risinātu sistēmiskas problēmas. Sadarbība ar **Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC)** un **Nacionālo veselības dienestu (NVD)** datu apmaiņai un pētniecībai.

Pašvaldības: Stratēģiskas partnerības ar Latvijas pašvaldībām, lai ieviestu jaunus pakalpojumus (piem., atbalsta grupas, apmācības speciālistiem) un veidotu demencei draudzīgu vidi reģionos.

Pacientu un NVO sektors: Sadarbība ar citām pacientu organizācijām, jumta organizācijām (piem., Latvijas Pacientu organizāciju tīkls, Latvijas Pilsoniskā alianse), lai apvienotu spēkus interešu aizstāvībā un īstenotu kopīgus projektus.

Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzēji: Partnerības ar slimnīcām, poliklīnikām, sociālās aprūpes centriem un aprūpes mājās pakalpojumu sniedzējiem, lai ieviestu labākas prakses piemērus, organizētu apmācības un nodrošinātu pacientiem koordinētu

aprūpi.

Akadēmiskais sektors un pētniecības iestādes: Sadarbība ar Latvijas augstskolām un citām pētniecības institūcijām, lai veiktu pētījumus, analizētu datus un izstrādātu uz pierādījumiem balstītus risinājumus.

Starptautiskās organizācijas: Sadarbības veidošana ar starptautiskām organizācijām, piemēram, lai pārņemtu labāko praksi, piedalītos starptautiskos projektos un pārstāvētu Latvijas pacientu intereses Eiropas līmenī.

Privātais sektors: Sadarbība ar sociāli atbildīgiem uzņēmumiem, lai piesaistītu finansējumu, resursus un veicinātu “Demencei draudzīgas sabiedrības” iniciatīvu.

11. Noslēgums

Nodibinājuma “Una cum” stratēģija 2025.–2028. gadam ir ambiciozs, bet reālistisks ceļa rādītājs, kā mērķtiecīgi un efektīvi risināt pieaugošos izaicinājumus hronisko slimību, īpaši demences, aprūpes jomā Latvijā. Tā ir balstīta uz rūpīgu situācijas analīzi, valsts noteiktajām prioritātēm un starptautiski atzītu labāko praksi. Stratēģija nav tikai darbības plāns nodibinājumam – tā ir aicinājums uz kopīgu rīcību visai sabiedrībai.

Īstenojot šajā stratēģijā izvirzītos mērķus, Nodibinājums “Una cum” sniegs būtisku pievienoto vērtību gan atsevišķiem indivīdiem, gan visai Latvijas aprūpes sistēmai un sabiedrībai kopumā:

- **Pacientiem un viņu tuviniekiem:** Mēs radīsim praktisku un viegli pieejamu atbalsta sistēmu, kas līdz šim ir trūkusi. Izveidojot Demences resursu centru, mēs sniegsim cilvēkiem nepieciešamās zināšanas, prasmes un emocionālo atbalstu, lai viņi spētu labāk sadzīvot ar slimību, uzlabot savu dzīves kvalitāti un justos mazāk vientuļi un izolēti. Mēs dosim balsi tiem, kuri bieži paliek nesadzirdēti.
- **Speciālistiem un aprūpes profesionāļiem:** Mēs celsim profesionāļu kapacitāti, piedāvājot kvalitatīvas apmācības un piekļuvi jaunākajai informācijai. Tas uzlabos ne tikai pakalpojumu kvalitāti, bet arī cels aprūpes darba prestižu un veicinās labāku speciālistu sagatavotību darbam ar arvien pieaugošo pacientu skaitu ar kompleksām vajadzībām.
- **Latvijas aprūpes sistēmai:** Mūsu darbība kalpos kā katalizators pozitīvām pārmaiņām. Aizstāvot integrētas aprūpes principus, veicinot starpsektoru sadarbību un izstrādājot inovatīvus pilotprojektus, mēs palīdzēsim veidot efektīvāku, ilgtspējīgāku un, pats galvenais, cilvēcīgāku aprūpes sistēmu. Mēs palīdzēsim valstij un pašvaldībām sasniegt to pašu izvirzītos mērķus ilgtermiņa aprūpes jomā
- **Sabiedrībai kopumā:** Mēs mazināsim aizspriedumus un veidosim atvērtāku, iekļaujošāku un

līdzcietīgāku sabiedrību. Veicinot izpratni par demenci un citām hroniskām slimībām, mēs veidosim vidi, kurā katrs cilvēks, neatkarīgi no viņa veselības stāvokļa, jūtas pieņemts, cienīts un drošs.

Nodibinājums “Una cum” apzinās, ka priekšā stāv liels un izaicinājumiem pilns darbs. Tomēr mēs esam pārliecināti, ka, apvienojot spēkus ar mūsu partneriem un sabiedrību, mēs varam radīt reālas un paliekošas pārmaiņas. Šī stratēģija ir mūsu solījums strādāt ar neatlaidību, profesionalitāti un sirdsdegsmi, lai ikviens cilvēks Latvijā, kurš saskaras ar hronisku slimību, varētu dzīvot pilnvērtīgu un cienīgu dzīvi.